

ОСОБЕНОСТИ НА ОТРАЗЯВАНЕТО НА ПОКУШЕНИЕТО В БЕСЛАН В БЪЛГАРСКИ ВСЕКИДНЕВНИЦИ

Милена Филипова*

В статията е направен сравнителен анализ на материалите, отразяващи събитията в Беслан във в. „Труд“ и в. „Стандарт“ в периода 2.09–2. 10. 2004. Проучени са особеностите на медийния език, очертан е обхватът на медийните теми. Проучени са метафорите, използвани за назоваване на терористичните събития в Беслан, както и синонимиката, използвана за назоваване на терористите. Анализирани са паралелите с исторически събития от настоящата и миналата история.

Увод

Медийното отразяване на тероризма го прави част от живота на хората. Подобни послания, заплахи и актове на насилие, имат силно психологично влияние върху аудиторията, защото се появяват неочаквано, могат да засегнат всеки и хората се чувстват несигурни за своето настояще и бъдеще.

Според доста изследователи, например Стоицова и кол., Дън и кол., липсата на яснота по отношение на понятието тероризъм във философски, политически и межкултурен план предизвиква журналистите да използват различни метафори при отразяване на различни терористични събития и прояви. По този начин те улесняват аудиторията в усилията ѝ да осмисли необичайните събития, които се случват в действителността (Стоицова и кол., 2004, 2005а, 2005б; Dunn, et al., 2005). Това, от своя страна, води до засилване на ролята на пресата като част от средствата за масова комуникация (СМК) за адекватното отразяване на терористични заплахи и новини, свързани с насилие. Когато пресата е на високо професионално ниво, тя е призвана да играе ро-

* Милена Филипова — докторант в Института по психология при БАН.
Адрес за контакти: mdfole@abv.bg

ля на умел посредник, който да намалява стреса, предизвикан от новините, отразяващи терористични прояви.

Метод

Представям накратко изследване, което анализира статии, отразяващи покушението в Беслан във в. „Труд“ и в. „Стандарт“, проследени в едномесечен период (2.09—2.10.2004) от началната дата на възникване на събитието. В проучването са включени и резултатите от анализа на статиите, отразяващи събитията в Беслан за същия период на следващите години (2005—2007). Основният метод, който съм използвала в изследването, е качествен контент анализ. Статиите са подбрани по ключова дума тероризъм и са подложени на експертна оценка.

Анализът на изследването включва проучване на особеностите на медийния език и установяване на модела на разпределение на статиите през изследвания месец. Следващата стъпка в анализа включва определяне на метафорите, използвани за наименование на терористичните прояви. Изследвани са също и синонимите за етикетиране на извършителите на терористични действия.

Друга стъпка в анализа е свързана с определяне на водещите медийни теми и откриването на позовавания на исторически събития — от настоящето и от миналото.

Резултати и дискусия

Какво показват резултатите? И при двата вестника се наблюдава постепенно засилване на медийния интерес към терористичното събитие. Поместват се често емоционално въздействащи и силно персонализирани истории на очевидци и потърпевши от терористичната атака в Беслан. Моделът на разпределение на статиите в двата вестника е сходен, но при в. „Стандарт“ интересът към събитието се задържа по-дълго време и част от пиковите в отразяването са изпреварващи спрямо тези на в. „Труд“. От друга страна, във в. „Труд“ пиковите са по-високи и повече на брой в сравнение с тези във в. „Стандарт“ (граф. 1.).

Графика 1. Модел на разпределение на статиите, отразяващи покушението в Беслан във в. „Труд“ и в. „Стандарт“, в периода 2. 09—2. 10. 2004 г.